

کنه قرمز پاکوتاه چای و مدیریت مبارزه آن

تهیه: محمدجواد گل محمدی (کارشناس سازمان چای کشور)، سمر رمزی جهرمی (هیئت علمی پژوهشکده چای)

چای از قدیمی‌ترین و پرمصرف‌ترین نوشیدنی‌ها در دنیاست. آفت کنه قرمز در ایران روی چای در سال ۱۳۴۰ گزارش شده بود. به دلیل گرم شدن هوا و خشکسالی از سال ۱۳۹۳ به بعد کنه نباتی جزء آفات کلیدی و مهم روی چای در برخی مناطق شد. کنه‌های گیاهخوار بسیار ریز بوده و با چشم غیرمسلح دیده نمی‌شوند. کنه‌ها به رنگ قرمز و دارای نقطه‌های سیاه رنگ روی بدن است. فشرده بودن بوته‌های چای نسبت به هم باعث انتقال آسان این آفت می‌شود.

نحوه خسارت و علائم کنه قرمز

با توجه به گرم تر شدن هوا در اواخر خرداد، تیر و مرداد توجه به مدیریت کنه قرمز لازم و ضروری است. این آفت از شیر گیاهی تغذیه می‌کند و سم به درون گیاه می‌ریزد. رنگ پریدگی قسمت‌های زیرین و روی برگ، رگبرگ و دمبرگ، برنزه شدن برگ، کاهش کیفیت برگ سبز چای، ضعیف شدن گیاه، کاهش محصول و تاخیر در برداشت چای از آسیب‌های جدی این آفت است. در صورت شدت آلودگی ریزش برگ و نابودی بوته را به همراه دارد. این آفت در ایران روی چای، مرکبات، پیچک صحرائی، توت فرنگی، تمشک وحشی، برگ نو، شیپوری، ازگیل، کیوی، محبوبه شب، گل داودی، گل کاغذی، شمشاد، ختمی و... دیده می‌شود. خسارت کنه‌ها در مناطق دشت چایکاری بیشتر است.

مدیریت کنه قرمز

مدیریت تلفیقی در آفات چای مستلزم؛ شناسایی دقیق و درک توانایی زیستی آنها در محیط، بهره‌گیری از روش‌های نمونه‌برداری و پایش مناسب، مبنا قراردادن تکنیک‌های زراعی جهت تقویت بوته چای و کاهش استقرار آفت، استفاده از عوامل

کنترل بیولوژیک می‌باشد. عوامل مختلفی به صورت تلفیقی می‌تواند مانع از ورود و گسترش آلودگی و آسیب به بوته چای شود از جمله آن می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ۱- تقویت خاک و بوته چای از طریق کودهی و شخم
 - ۲- آبیاری در فصول خشک خصوصاً در تیر و مرداد
 - ۳- هرس سالانه بوته چای و نفوذ نور در بین ردیف‌های کاشت و سوزاندن شاخ و برگ هرس شده (جلوگیری از کپه شدن شاخ و برگ هرس شده که خود منبع آلودگی است)
 - ۴- حتی الامکان کشت مخلوط انجام نگیرد مثلاً چای و مرکبات
 - ۵- کنترل و حذف علف‌های هرز اطراف باغ؛ بسیاری از علف‌های هرز میزبان آفت کنه قرمز هستند مانند پیچک صحرایی، ترشک و تمشک وحشی
 - ۶- جلوگیری از انتقال کنه‌ها از باغ آلوده از طریق ادوات کشاورزی، لباس و... (ضد عفونی با آهک)
- قابل ذکر است با استفاده از روش‌های تلفیقی می‌توان کنه قرمز را در زیر سطح آستانه اقتصادی نگه داشت. از مواد شیمیایی و سموم در باغات چای استفاده نمی‌شود.

